

1) систематизація і аналіз інформації про підзвітних осіб та інших дебіторів підприємства;

2) моніторинг заборгованості підзвітних осіб і своєчасне притягнення їх до відповідальності за порушення законодавства;

3) контроль за заборгованістю, строк сплати по якій ще не настав, а також за заборгованістю, не сплаченою в строк;

4) комп'ютеризація як обліку розрахунків з підзвітними особами зокрема, так і всього облікового процесу в цілому.

Таким чином, для вдосконалення обліку на підприємстві необхідно замінити пустографи на відповідної форми документ, що відповідає чинному законодавству. Для підвищення оперативності отримання інформації про зміни в законодавстві придбати електронну правову систему. Щоб запобігти надмірного збільшення заборгованості за підприємством перед працівниками по розрахунках з підзвітними особами потрібно посилити контроль за розрахунками та вчасно погашати заборгованість.

### **Список використаних джерел**

1. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 5 квітня 2004 року

2. Постанова НБУ «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 15 грудня 2004 року

3. Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» від 12 червня 1995 року

4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств: Затвердженого наказом МФУ від 9 грудня 2011 № 1591.

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств: Затвердженого наказом МФУ від 30 листопада 1999 № 291.

**Мерчук І. П.,**

науковий керівник — **Лобода Н. О.**, к.е.н.,

Львівська державна фінансова академія, м. Львів

## **РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ У СТРУКТУРІ ОБЛІКОВИХ РЕЄСТРІВ НА АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**

Облік розрахунків з покупцями і замовниками є однією з найважливіших ділянок бухгалтерської роботи, оскільки на цьому

етапі формується основна частина доходів і грошових надходжень підприємств. За допомогою розрахунків можна, з одного боку, спрямувати та забезпечити підприємства сировиною, матеріалами, паливом, тарою, а з іншого здійснити реалізацію готової продукції.

Дослідженню питань розрахунків з постачальниками і підрядниками, покупцями та замовниками присвятили роботи і вчені Ф. Ф. Бутинець, М. Ф. Огійчук, С. Ф. Голов, В. В. Бабіч, П. О. Куцик, В. В. Зотов, А. С. Барановська, Г. В. Власюк, В. В. Жуковська, О. М. Чабанюк, Н. О. Лобода та ін. Віддаючи належне науковим напрацюванням вітчизняних і зарубіжних учених у дослідженні означеної проблематики та високо оцінюючи їх внесок, варто все-таки зауважити, що на сьогодні ряд теоретичних і практичних питань не знайшли свого повного вирішення і залишаються дискусійними.

Розрахунки з покупцями та замовниками є невід'ємною складовою дебіторської заборгованості, яка виникає у процесі здійснення виробничої та комерційної діяльності підприємства. Господарська практика агропромислових підприємств свідчить, що на розрахунки з покупцями за відвантажену продукцію припадає більше ніж 80 % загального обсягу дебіторської заборгованості, що робить її одним з основних об'єктів фінансового управління підприємства. Відвантажуючи виготовлену продукцію, підприємство, як правило, не отримує оплату одразу, тобто відбувається кредитування покупця. Тому протягом періоду від моменту відвантаження продукції до моменту надходження платежу засоби підприємства знаходяться у вигляді дебіторської заборгованості. Порядок бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності регулюються П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [1]. Відповідно до концепції зобов'язань Б. Райана, слід розмежувати зв'язки між поняттями «зобов'язання», «розрахунки» та «заборгова-ність» [2]. Зобов'язання мають масштабний характер і проникають в усі сфери діяльності підприємства. Вони виникають з моменту прийняття будь-якого рішення, але не кожне зобов'язання є дійсним. У разі прийняття рішення про практичну реалізацію зобов'язання, яке передбачає обмін ресурсами, та набуття ним юридичного оформлення, його можна вважати фінансовим зобов'язанням. Виконання фінансового зобов'язання відбувається через систему розрахунків, які виникають та припиняються в момент руху тих чи інших ресурсів (або грошових коштів, або товарів, робіт, послуг). Стан розрахунків в будь-який момент їх існування характеризу-

ється дебіторською та кредиторською заборгованістю для кожного учасника. За цих умов в бухгалтерському обліку мають відображатися не зобов'язання як такі, а саме розрахунки за фінансовими зобов'язаннями, оскільки вони виникають за належним чином юридично оформленою угодою та з моменту її практичного виконання: з дати появи заборгованості до дати її погашення.

У сучасному світі інформаційних технологій неможливо уявити якісного ведення бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками без використання передових технологій. Своєчасний оперативний і безперервний контроль за суворим виконанням договірних зобов'язань постачальниками та покупцями вирішується за умови використання автоматизованих комп'ютерних систем, які на якісно вищому рівні формують результатну інформацію. Комп'ютерна форма бухгалтерського обліку знижує трудомісткість обліку, підвищує достовірність і оперативність інформації, сприяє своєчасному наданню інформації для управління виробництвом і складання фінансової звітності. Створення та використання комп'ютерної системи бухгалтерського обліку сприяє не тільки прискоренню процесу обробки інформації на підприємстві, але й суттєвому покращенню його організації. До основних принципів комп'ютерної форми ведення бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками можна віднести: відповідність багатьох реєстрів систематичного запису одному журналу хронологічного запису; накопичення і багаторазове використання облікових даних; один синтетичний рахунок — багато аналітичних рахунків (кількість рахунків аналітичного обліку залежить від цілей, поставлених керівництвом перед обліком); автоматичне отримання інформації про відхилення від встановлених норм; автоматичне формування всіх облікових реєстрів і форм звітності на основі даних, відображених у системі рахунків. Із принципів комп'ютерної системи впливає, що облік розрахунків з покупцями та замовниками значно спрощується і є ефективнішим в умовах застосування інформаційних технологій.

Таким чином, із наведеного впливає, що облік розрахунків з постачальниками є найважливішою ділянкою бухгалтерської роботи, оскільки на цьому етапі формується основна частина грошових надходжень агропромислових підприємств. Ефективність роботи бухгалтера на підприємстві суттєво підвищується завдяки засобам інформатизації та автоматизації, які дозволяють оперативно накопичувати відповідні бази даних про наслідки господарської діяльності та використання їх формування редагування і друку документів, пов'язаних з обліком розрахунків з покупцями

та замовниками, а також надавати інформацію всім ланкам управління щодо ефективності виконання облікової роботи.

### **Список використаних джерел**

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Затв. наказом МФУ від 8.10.1999 р. № 237 (із змін та доп.).
2. Райан Б. Стратегический учет для руководителя / Пер. с англ. под ред. В.А. Микрюкова. — М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. — 616 с.

**Мирошник Ю. В.,**

науковий керівник — **Ковач С. І.**, к.е.н., доцент,  
ДВНЗ «Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

## **ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ЗВІТНОСТІ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ З ДОХОДІВ У ВИГЛЯДІ ДОДАТКОВОГО БЛАГА**

Оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб (далі — ПДФО) підлягають також доходи у вигляді додаткового блага. При цьому якщо додаткові блага надаються у негрошовій формі, то згідно останнього абзацу пп. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 Податкового кодексу України (далі ПКУ) сума податку об'єкта оподаткування обчислюється за правилами, визначеними п. 164.5 ст. 164 ПКУ, а саме «Під час нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі, базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, правила визначення яких встановлені згідно з ПКУ, помножена на коефіцієнт, який обчислюється за такою формулою:  $K = 100 : (100 - \text{Сп})$ , де  $K$  — коефіцієнт; Сп — ставка податку, встановлена для таких доходів на момент їх нарахування» (далі – натуральний» коефіцієнт) [1].

Обов'язком податкового агента є не лише утримання ПДФО з доходів у вигляді додаткового блага та його сплата, а й подання звіту контролюючому органу за формою № 1ДФ, що затверджена наказом Міністерства доходів і зборів України від 21.01.2014 р. № 49 (далі — Наказ № 49). Згідно Наказу № 49 у формі № 1ДФ податковим агентом відображаються дані щодо всіх фізичних осіб, яким у звітному періоді було нараховано або виплачено (надано) дохід [2]. Вказаним наказом також затверджено Порядок заповнення податкового розрахунку (далі — Порядок).

Питання, яке зазвичай виникає під час заповнення розрахунку за ф. №1 ДФ, стосується заповнення графи 3а «Сума нараховано-